

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ПОСЛОВАЊА EMC АД

За период од
01.01.2024.
до
30.09.2024.

Финансије, октобар 2024. год.

САДРЖАЈ

Увод.....	3
Основни подаци о акционарском друштву	3
1. Физички обим активности за I-IX 2024. године	5
1.1. Капацитети ЕМС АД на дан 30.09.2024. године	5
1.2. Испорука електричне енергије I-IX 2024. године	9
2. Финансијски показатељи за I-IX 2024. године	9
2.1. Биланс стања	9
2.2. Извештај о токовима готовине	10
2.3. Биланс успеха	11
2.3.1. Укупан приход	11
2.3.2. Укупан расход.....	15
2.3.3 Резултат пословања.....	18
3. Инвестиције	19
4. Финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за обављање делатности и средства за посебне намене	20
5. Елементи за сагледавање политике цена услуга за приступ систему за пренос електричне енергије	20
6. Констатације	21

Увод

Републичка комисија за енергетске мреже је на седници одржаној 21.12.2023. године дала сагласност на Годишњи план пословања Акционарског друштва „Електроурежа Србије“ Београд за 2024. годину (решење Број: 2/02). Републичка комисија за енергетске мреже је на седници одржаној 21.06.2024. године дала сагласност на Годишњи план о изменама и допунама годишњег плана пословања Акционарског друштва „Електроурежа Србије“ Београд за 2024. годину (решење Број: 4/04).

Основни подаци о акционарском друштву

Јавно предузеће за пренос електричне енергије и управљање преносним системом Електроурежа Србије Београд (ЈП ЕМС) основано је Одлуком Владе Републике Србије 05 број 023-397/2005-1 од 27. јануара 2005. године (Службени гласник РС бр. 12/2005), ради обављања делатности преноса електричне енергије, управљања преносним системом и организације тржишта електричне енергије.

Дана 08.11.2016. године ЈП ЕМС је регистрацијом у Агенцији за привредне регистре, променило правну форму и постало нејавно акционарско друштво (ЕМС АД) у потпуности у власништву Републике Србије. Претходно, Влада Републике Србије је на седници одржаној 27.10.2016. године донела одлуку број 05 број 023-10172 о промени правне форме ЈП ЕМС.

НАЗИВ ФИРМЕ	АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЕЛЕКТРОУРЕЖА СРБИЈЕ БЕОГРАД
Претежна делатност	Шифра делатности: 35.12, – Назив делатности: пренос електричне енергије. Претежна делатност Друштва обухвата пренос електричне енергије и управљање преносним системом у складу са законом којим се уређује енергетика као делатност од општег интереса
Привредна грана	Индустрија - енергетика, производња електричне енергије, гаса и воде
Облик организовања	Акционарско друштво, решење Владе РС 05 број 023-10172/2016 од 27. октобра 2016. године
Матични број у регистру разврставања	2 0 0 5 4 1 8 2
ПИБ	СР 1 0 3 9 2 1 6 6 1
Основано први пут	Одлуком Владе РС 27. јануара 2005. године.
Надлежно тело	Републичка комисија за енергетске мреже
Веб сајт и мејл адреса	www.ems.rs ; ems@ems.rs
Седиште	Београд, Кнеза Милоша 11
Организација	Дисперзивна, капацитети по целој територији Републике

Зависна привредна друштва - Акционарско друштво Електромрежа Србије је оснивач три зависна привредна друштва, који обављају послове који не припадају основним делатностима АД, чији је капитал у потпуности у власништву ЕМС АД:

1. Привредно друштво за изградњу електроенергетских објеката „Електроисток–Изградња“ д.о.о. Београд.
2. Привредно друштво за пројектовање, консалтинг и инжењеринг електроенергетских и телекомуникационих објеката и система „Електроисток - Пројектни биро“ д.о.о. Београд.
3. Друштво са ограниченом одговорношћу за консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем „EMS SERVICES“ д.о.о. Beograd

Такође, **Акционарско друштво Електромрежа Србије је:**

- 1) члан са уделом од 25% у Привредном друштву Електроенергетски координациони центар д.о.о. Београд
- 2) члан са уделом 33,33% у Привредном друштву Центар за координацију сигурности СЦЦ д.о.о. Београд
- 3) акционар са учешћем од 33,33 % у акцијском капиталу ADEX Словенија.
- 4) акционар са учешћем од 15% у акцијском капиталу привредног друштва Црногорски Електропреносни Систем АД Подгорица (21.926.532 акција)
- 5) акционар са 4% у аукционој кући Joint Allocation Office Luxemburg

1. Физички обим активности за I-IX 2024. године**1.1. Капацитети ЕМС АД на дан 30.09.2024. године****Трансформаторске станице**

Према стању на дан 30.09.2024. године предузеће са капацитетима на Косову и Метохији који су под привременом управом УНМИК, располаже са 55 постројења и 86 трансформатора укупне инсталисане снаге од 18.174 MVA. Без података за Косово и Метохију, а са ТС Валач, предузеће располаже са 49 постројења и 76 трансформатора, укупне инсталисане снаге од 16.682,50 MVA .

ТС - Капацитети постројења по погонима са проценом стања на дан 30.09.2024. године без података за Косово и Метохију са ТС Валач:

Преносни однос	Погон преноса	Бр постројења	Бр постројења	Бр трансформ.	Бр трансформ.	Инстал. снага	Инстал. снага	Степен реализације %
		План	30.09.	План	30.09.	План	30.09.	
		2024	2024	2024	2024	2024	2024	
		(ком)	(ком)	(ком)	(ком)	(MVA)	(MVA)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=8/7*100
400/х	БЕОГРАД	9	9	11	11	3.900,00	3.900,00	100
	БОР	2	2	2	2	600,00	600,00	100
	ВАЉЕВО							
	КРУШЕВАЦ	3	3	5	5	1.600,00	1.600,00	100
	НИШ	3	3	6	6	1.900,00	1.900,00	100
	НОВИ САД	5	5	8	8	2.600,00	2.600,00	100
	УКУПНО	22	22	32	32	10.600,00	10.600,00	100
220/х	БЕОГРАД	6	6	12	11	2.700,00	2.550,00	94
	БОР							
	ВАЉЕВО	6	6	9	9	1.231,50	1.231,50	100
	КРУШЕВАЦ	1	1	4	4	800,00	800,00	100
	НИШ							
	НОВИ САД	1	1	4	4	750,00	750,00	100
	УКУПНО	14	14	29	28	5.481,50	5.331,50	97
110/х	БЕОГРАД	8	7	7	7	483,5	483,5	100
	БОР	4	4	1	1	10,00	10,00	100
	ВАЉЕВО	1	1	3	3	83,00	83,00	100
	КРУШЕВАЦ			2	2	63,00	63,00	100
	НИШ							
	НОВИ САД			1	1	20,00	20,00	100
	ОБИЛИЋ	1	1	2	2	91,50	91,50	100
	УКУПНО	14	13	16	16	751,00	751,00	100
У	БЕОГРАД	23	22	30	29	7.083,50	6.933,50	98
К	БОР	6	6	3	3	610,00	610,00	100
У	ВАЉЕВО	7	7	12	12	1.314,50	1.314,50	100
П	КРУШЕВАЦ	4	4	11	11	2.463,00	2.463,00	100
Н	НИШ	3	3	6	6	1.900,00	1.900,00	100
О	НОВИ САД	6	6	13	13	3.370,00	3.370,00	100
	ОБИЛИЋ	1	1	2	2	91,50	91,50	100
	УКУПНО	50	49	77	76	16.832,50	16.682,50	99
Објекти под управом УНМИК-а на КиМ								
	400/х ОБИЛИЋ УНМИК		1		2		800,00	0
	220/х ОБИЛИЋ УНМИК		3		4		600,00	0
	110/х ОБИЛИЋ УНМИК		2		4		91,50	0
	УКУПНО УНМИК	0	6	0	10	0	1.491,50	0
	УКУПНО		55		86		18.174,00	0

План капацитета се исказује на нивоу године, а праћење реализације се врши по кварталима. Поређење је извршено у односу на укупан план за 2024. годину.

До краја 2024. године, капацитети ЕМС АД ће се повећати у броју објеката и стању капацитета и то:

Објекти 110 kV:

Пројекти прикључења:

- ПРП Костолац

Објекти 220 kV:

мања инсталисана снага у односу на план се односи на трансформатор Т4 220/110kV, од 150 MVA на ТС Обреновац. Радови на уградњи Т4 су у току, очекује се да трансформатор буде на мрежи до краја 2024

Далеководи

Укупна дужина далеководне мреже у ЕМС АД на дан 30.09.2024. године износи 11.104,64 километара. Без података за Косово и Метохију дужина далековода износи 10.052,41km.

ДВ ЕМС АД - дужина далековода са проценом стања на дан 30.09.2024. године

Подручје преносног система	110 на 35 kV		110 kV			220 kV		400 kV		Укупно 30.09.2024.	План 2024	Степен реализације (30.09./план)
	I сис.	II сис.	I сис.	II сис.	III сис.	I сис.	II сис.	I сис.	II сис.			
	km	km	km	km	km	km	km	km	km	km	km	
Београд	0,00	41,12	839,23	539,57	1,47	255,51	87,72	363,42	175,29	2.303,33	2.264,86	101,70%
Бор	25,87	34,92	468,27	48,91	0,00	0,00	0,00	235,78	0,00	813,75	860,65	94,55%
Ваљево	15,70	0,00	820,10	248,67	0,00	956,58	15,38	0,00	0,00	2.056,43	2.053,32	100,15%
Крушевац	33,06	0,00	882,28	104,71	0,00	266,65	0,00	369,65	0,00	1.656,35	1.790,69	92,50%
Ниш	44,33	10,28	587,84	81,33	0,00	0,00	0,00	226,53	0,00	950,31	957,31	99,27%
Нови Сад	0,00	0,00	1.456,94	78,07	0,00	186,81	0,00	484,83	15,79	2.222,44	2.239,13	99,25%
Обилић-ЕМС	0,00	0,00	49,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49,80	49,80	100,00%
ЕМС без КиМ	118,96	86,32	5104,46	1101,26	1,47	1665,55	103,10	1680,21	191,08	10.052,41	10.215,76	98,40%
Обилић-УНМИК	0,00	0,00	563,05	14,52	0,00	285,02	9,99	179,65	0,00	1.052,23	1.052,23	100,00%
Укупно	118,96	86,32	5667,51	1115,78	1,47	1950,57	113,09	1859,86	191,08	11.104,64	11.267,99	98,55%

Планирана дужина далеководне мреже се исказује на нивоу године, а праћење реализације се врши по кварталима.

Разлика у дужини далеководне мреже 30.09.2024. у односу на план за 2024. годину износи 163,35 km и настала је услед незавршених планираних инвестиционих активности на далеководима:

- Подручје преносног система Београд:

- Увођење ДВ 110kV бр. 1128/1 ТЕ Костолац А – ТС Рудник 1 у ПРП Костолац, дужине 1x0.1 km (уз напуштање 0,024).
- ДВ 2x110 kV бр. 102А/2,Б/2 ТС Пожаревац – ТС Петровац доградња дужине 2x1,9 km и рушење постојеће дужине око 2x1,8 km (усклађивање са брзом саобраћајницом).
- Напомиње се да је Приликом израде Плана за 2024. била предвиђена изградња ДВ 110 kV ПРП Кривача - ТС Нересница и ДВ 110 kV ПРП Кривача – ТС Велико Градиште који су планирани да припадну Подручју преносног система Бор. Међутим ови далеководи дужине 19,4 km и 19,35 km су најновијом категоризацијом прешли у надлежност Подручја преносног система Београд. Укупна дужина ДВ на Подручју преносног система Београд је повећана за 38,75 km.
- Подручје преносног система Ваљево:
 - ДВ 110kV ТС Ивањица – ТС Гуча, дужине око 23,46km.
 - Напомиње се да је Приликом израде Плана за 2024. било предвиђено увођење ДВ 110kV бр. 123/2 ТС Аранђеловац – ТС Топола, у ТС Аранђеловац 2 као ДВ који припада Подручју преносног система Крушевац. Међутим најновијом категоризацијом далековод од ТС Аранђеловац до ТС Аранђеловац 2 предат у надлежност Подручја преносног система Ваљево, тако да је дужина далековода у Подручју преносног система Ваљево повећана за 6,04 km.
 - Напомиње се да Приликом израде Плана за 2024. није било предвиђено увођење увођење ДВ 196 у ТС Ужице 2 (није планирано ни у 2023.) дужине 1,64 km.
 - Планом за 2024. годину није била предвиђено преузимање ДВ 110 kV 1242 ТС Лазаревац – ТС Љиг, дужине 18,892 km који је преузет у II кварталу.
- Подручје преносног система Крушевац:
 - ДВ 2x110kV ТС Краљево 3 - ТС Нови Пазар 1, дужине око 2x66,60km.
 - Напомиње се да је Приликом израде Плана за 2024. било предвиђено увођење ДВ 110kV бр. 123/2 ТС Аранђеловац – ТС Топола, у ТС Аранђеловац 2 као ДВ који припада Подручју преносног система Крушевац. Међутим најновијом категоризацијом далековод од ТС Аранђеловац до ТС Аранђеловац 2 предат у надлежност Подручја преносног система Ваљево, тако да је дужина далековода у Подручју преносног система Крушевац смањена за 6,04 km, док је дужина далековода у Подручју преносног система Ваљево повећана за 6,04 km.
 - Планом за 2024. годину није била предвиђена преузимање ДВ 110 kV 1227 ТС Јагодина 3 – ТС Јагодина 4, дужине 4,902 km који је преузет у II кварталу.
- Подручје преносног система Ниш:
 - Надземна деоница МВ 2x110 kV ТС Ниш 2 – ТС Ниш 6.
- Подручје преносног система Бор:
 - ДВ 110 kV бр. 122Б ТС Петровац – ТС Бор 1 увођење у ПРП Црни Врх 1 дужине 8,26 km и рушење постојеће дужине око 0,1 km.
 - Напомиње се да је Приликом израде Плана за 2024. била предвиђена изградња ДВ 110 kV ПРП Кривача - ТС Нересница и ДВ 110 kV ПРП Кривача – ТС Велико Градиште који су планирани да припадну Подручју преносног система Бор. Међутим ови далеководи дужине 19,4 km и 19,35 km су најновијом категоризацијом прешли у надлежност Подручја преносног система Београд. Укупна дужина ДВ на Подручју преносног система Бор је смањена за 38,75 km.

- Планом за 2024. за ДВ 110 kV бр. 150 ТС Бор 1 – ТС Мајданпек 1 била је предвиђена доградња дужине 5,9 km Након извођења радова дужина дограђене деонице је 5,91 km, што је разлика у односу на планирано 0,01 km.
- Подручје преносног система Нови Сад,
 - ДВ 110kV бр.1269 ТС Ада - ТС Кикинда, дужине око 29,55km,
 - Напомиње се да Приликом израде Плана за 2024. није било узето у обзир преузимање ДВ 199/2 дужине 12.49 km.
 - Планом за 2024. годину није била предвиђена измена дужина трасе ДВ 1103/2 ТС Сента 2 - ТС Ада, ради решавања расплета ДВ код ТС Ада. Дужина трасе постојећег ДВ 1103/2 се повећала за 0,07 km.
 - Планом за 2024. годину није била предвиђено увођење ДВ 110 kV 1007 ТС Зрењанин 2 – ТЕ ТО Зрењанин у ПРП Зрењанин, дужине 0,3 km који је изведен у III кварталу.

Каблови

Укупна дужина кабловске мреже у ЕМС АД на дан 30.09.2024. године износи 54,51 km.

КБ ЕМС АД - дужина каблова са процењеним стањем на дан 30.09.2024. године

Погон преноса	35 kV	110 kV	Укупно 30.06.2024.	План	Степен реализације
				2024	(30.06./план)
Београд		44,49	44,49	45,48	97,82%
Крушевац		5,60	5,60	5,60	100,00%
Ниш	0,47	0,00	0,47	7,87	5,97%
Нови Сад		3,95	3,95	3,95	100,00%
УКУПНО	0,47	54,04	54,51	62,90	86,66%

Разлика у дужини кабловске мреже 30.09.2024. године у односу на план за 2024. године износи 8,39 km, настала је услед незавршених планираних инвестиционих активности на кабловима:

- Подручје преносног система Београд:
 - КБ 110 kV бр. 1286 ТС Обреновац – ТС ТЕНТ А СП дужине 1x0,985 km
- Подручје преносног система Ниш:
 - Подземна деоница МВ 2x110 kV ТС Ниш 2 – ТС Ниш 6

1.2. Испорука електричне енергије I-IX 2024. године

Укупна преузета енергија за I-IX 2024. године износи 29.826 GWh (без података за Косово и Метохију) што је за 5% мање од планираних количина.

Остварени губици енергије у преносу (без података за Косово и Метохију) износе 627 GWh и за 4% су мањи од планираних. Просечна стопа губитака за период I-IX 2024. године износи 2,10%.

Планирана количина губитака за 2024. годину извршена је на основу историјских укупних губитака у преносном систему.

Испоручена електрична енергије у GWh (без података за КиМ)

Елементи	Остварено	План	План	Остварење	Индекс	
	I-IX 2023	2024	I-IX 2024	I-IX 2024	4/3	4/1
	1	2	3	4		
Укупно преузета енергија	30.728	43.067	31.279	29.826	95	97
Губици у преносу	672	889	654	627	96	93
Испоручена енергија	30.057	42.178	30.625	29.199	95	97
Стопа губитака у преносу	2,19%	2,06%	2,09%	2,10%	100,5	96

*не располажемо подацима са подручја Косова и Метохије

2. Финансијски показатељи за I-IX 2024. године

2.1. Биланс стања

Образац биланса стања на дан 30.09.2024. године налази се у прилогу.

Актива

Према стању 30.09.2024. године у пословним књигама ЕМС АД средства предузећа (актива) износе 119.701 милиона динара и за 1% је већа у односу на планирану билансну позицију.

Стална имовина на дан 30.09.2024. године износи 112.917 милиона динара и за 1% је већа у односу на планирану билансну позицију, односно за 1.296 милиона динара. Одступања на овој билансној позицији се јављају највише због више реализоване билансне позиције учешћа у капиталу правних лица у односу на планирану.

Обртна имовина на дан 30.09.2024. године износи 6.785 милиона динара и у складу је са планираном.

Пасива

Према стању 30.09.2024. године у пословним књигама ЕМС АД извори средстава (пасива) износе 119.701 милиона динара и за 1% је већа у односу на планирану билансну позицију.

Капитал на дан 30.06.2024. године износи 86.619 милиона динара и за 10 % је већи у односу на планирану билансну позицију, односно за 7.820 милиона динара. До одступања на овој билансној позицији је дошло због већег стања на позицији нераспоређени добитак, као и позитивне ревалоризационе резерве.

Дугорочна резервисања и обавезе на дан 30.09.2024. године износе 12.675 милиона динара и у складу су са планираним.

Краткорочне обавезе на дан 30.09.2024. године износе 11.590 милиона динара и за 48% су мања у односу на планиране. До одступања на овој билансној позицији је дошло због:

- мањег стања на позицији краткорочна пасивна временска разграничења у односу на планирана
- мањег стања обавеза према добављачима у иностранству
- већег стања обавеза према добављачима у земљи
- мањег стања обавеза по основу пореза на добит
- већег стања краткорочних обавеза

Биланс стања је статички извештај (извештај на дан) услед чега је планирање билансних позиција сложено.

2.2. Извештај о токовима готовине

Реализовани нето прилив из пословних активности износи 5.162 милиона динара и већи је за 69% у односу на планирани највише због мањег прилива и одлива по основу пословних активности у односу на планиране.

Реализовани нето одлив из активности инвестирања износи 7.670 милиона динара и за 6% је мање од планираног највише због нереализоване куповине акција.

Реализовани нето прилив готовине из активности финансирања износи 1.795 милиона динара и за 3% је мањи од планираног највише због мањег прилива по основу краткорочних кредита у земљи.

У трећем кварталу ове године друштво је благовремено измиривало све доспеле обавезе изузев обавеза према ЕПС АД. Обавезе према ЕПС АД су измириване спровођењем тројних компензацијана са којима је Друштво затварало потраживања од ЕДС ад за приступ преносном систему. Неизмирених доспелих потраживања по основу приступа систему за пренос електричне енергије на дан 30.09.2024. године нема.

2.3. Биланс успеха

2.3.1. Укупан приход

Укупан приход остварен у периоду I-IX 2024. године износи 31,2 милијарди динара и састоји се из:

Ред. бр	Приходи (000 дин)	План 2024	План I-IX 2024	Остварење I-IX 2024	Индекс	Индекс
	1	2	3	4	4/2*100	4/3*100
I (1-6)	Пословни приходи	39.917.596	28.847.657	30.676.865	77	106
1	Приходи од приступа систему за пренос електричне енергије	21.052.307	15.513.916	14.892.179	71	96
2	Приход од продаје ел. ен. за систем ЕМС (балансна енергија)	10.638.600	7.978.950	7.383.900	69	93
3	Приходи по ИТС методологији и алокације прекограничних преносних капацитета	6.173.875	4.414.724	4.001.925	65	91
4	Приходи од прикључака објеката на преносну мрежу	630.752	91.284	486.477	77	533
5	Приход од услуга трећих лица	815.508	594.535	489.092	60	82
6	Инвестиције у сопственој режији	30.000	22.500	11.651	39	52
7	Остали пословни приходи	576.554	231.748	3.411.640	592	1.472
II	Финансијски приходи	61.590	15.186	270.167	439	1.779
III	Остали приходи	91.000	40.500	300.911	331	743
V (I-III)	Укупан приход	40.070.186	28.903.343	31.247.943	78	108

Пословни приходи

Пословни приход је остварен у износу од 30,6 милијарди динара.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије за I-IX 2024. године остварен је у износу од 14,9 милијарди динара што је за 622 милиона динара мање од планираног износа.

Приходи од приступа у посматраном периоду мањи су од планираних због топлијег периода током зимске сезоне, самим тим и мање потрошње електричне енергије за грејање.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је према тарифи на коју је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност на седници одржаној 24.09.2021. године (Одлука о давању сагласности на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 501/2021-Д-02/1).

Остварен приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима и тарифним ставовима дат је следећом табелом:

Тарифни елемент (хиљ. дин)	Тарифни став	План 2024	План I-IX 2024	Остварење I-IX 2024	Индекс	
1	2	3	4	5	5/4*100	7
Активна енергија	Виша тарифа	11.661.939	8.525.966	8.143.018	96	66%
Активна енергија	Нижа тарифа	2.375.681	1.738.780	1.663.160	96	
Активна енергија		14.037.620	10.264.745	9.806.179	96	
Реактивна енергија	(cosfi>=0.95)	1.564.883	1.160.050	1.045.203	90	9%
Реактивна енергија	(прекомерна)	329.129	249.797	197.807	79	
Реактивна енергија		1.894.012	1.409.847	1.243.011	88	
Активна снага	Обрачунска (одобрена)	5.019.056	3.764.298	3.769.168	100	25%
Активна снага	(прекомерна)	101.619	75.026	73.822	98	
Снага		5.120.675	3.839.324	3.842.990	100	
Приход од приступа и коришћења преносне мреже		21.052.307	15.513.916	14.892.179	96	100%

Приходи по основу балансног механизма и балансне одговорности остварени су у износу од 7,4 милијарде динара и мањи су за 0,6 милијарди динара у односу на планиране. Приход и расходи по основу балансне енергије регулисани су Правилима о раду тржишта електричне енергије којима се детаљно прописује успостављање и функционисање балансне одговорности на тржишту електричне енергије, функционисање балансног механизма, као и начин поравнања одступања баланских група на тржишту електричне енергије. На ове приходе и расходе ЕМС АД нема утицаја обзиром да зависе искључиво од понашања учесника на тржишту и понуда за балансирање које подносе учесници у балансном механизму.

Приход од алокације прекограничних преносних капацитета остварен је у износу од 3,9 милијарди динара, и мањи је за 261 милиона динара у односу на планирани. Приходи зависе од енергетске ситуације у окружењу и понуда које дају учесници на аукцијама за доделу капацитета на које ЕМС АД нема утицај.

Приход од услуге прекограничне размене по ИТС методологији у периоду I-IX 2024. године реализован је у износу од 71 милиона динара, и мањи је 151 милиона динара у односу на планиране. Приход од услуге транзита по ИТС механизму реализује се по основу методологије која је део европске регулативе и зависи од транзита остварених у целој интерконекцији на које ЕМС АД нема утицај.

Приход од прикључака објеката на преносну мрежу за период I-IX 2024. године планиран је у износу од 91 милион динара, а реализован је у износу од 486 милиона динара што је 5,3 пута већа реализација у односу на план.

Реализација прихода од прикључака, у износу од 486 милиона динара се односи на приходе од прикључења по основу услуга за израду студија прикључења, израде планске и техничке документације, као и услуге праћења градње објеката прикључења.

Суштина повећаних прихода је у томе што је у претходне 3 године, односно рачунајући од 30.04.2021. године, процес прикључења нових објеката на преносни систем практично обустављен и реализоване су обавезе само на пројектима који су до тог датума имали поднет захтев за израду Студије прикључења.

Тек у новембру прошле године је заокржен законски оквир и откочен процес прикључења, што је у међувремену (након 2 и по године), довело до појаве великог броја објеката који су чекали на израду Студије.

Студије су се радиле у периоду од 20. децембра до 20. априла и у том периоду је студија прикључења урађена за 51 објекат.

Услед тога, дошло је до великог пораста прихода у односу на оно што је планирано.

Такође, разграничени приходи по основу прикључења износе 29,4 милиона динара и односе се на:

- ВЕ Кошава, односно на приходоване трошкове амортизације за период I-VI 2024. године у износу од 23,5 милиона динара;
- прикључење кабловских водова 172/1 ТСБГ 6 – ТСБГ 45 и 172/2 ТСБГ45 – ТЕ ТО НБГ у износу од 5,9 милиона динара.

Приход од услуга трећим лицима за период I-IX 2024. године планиран је у износу од 595 милиона динара, а остварен у износу од 489 милиона динара и мањи су за 105 милиона динара од планираних за исти период.

Приходи од услуге *FSKAR* у овом периоду остварени су у износу од 339,3 милиона динара, што је за 179,8 милиона динара мање од планираног, и представља основни разлог одступања прихода од услуга трећим лицима од плана. *FSKAR* је ENTSO-E методологија у оквиру синхроног подручја континентална Европа која се примењује за поравнање нежељених одступања, и која замењује досадашњи механизам за обрачун компензационог програма. Примењује се од 1. јула 2021. године. На ове приходе ЕМС АД нема утицаја и не могу се прецизно планирати јер су условљени понашањем учесника на иностраном тржишту електричне енергије.

Највећи део ових прихода односи се на:

- приходе од услуге *FSKAR* у износу од 339,3 милиона динара,
- приходе по основу услуге *IGCC* у износу од 83,9 милиона динара,
- приход од терцијарне регулације – ино тржиште у износу од 22,2 милиона динара.
- приход од услуга за издавање сагласности, техничких и локацијских услова у укупном износу од 15,6 милиона динара
- приходе од осталих услуга *ENTSO-e* (развој и имплементација комуникационе мреже) у износу од 9,8 милиона динара,
- приход по основу коришћења одмаралишта предузећа у износу од 7,7 милиона динара
- приходе од продаје услуга трећим лицима на домаћем тржишту у укупном износу од 4,7 милиона динара, по основу одржавања ТС Макиш ЈП Водовод, као и ангажовања запослених ЕМС АД на радовима на далеководима, баждарење бројила...
- приход од координације СММ блока у износу од 3,5 милиона динара.

Инвестиције у сопственој режији у периоду I-IX 2024. године планиране су у износу од 22,5 милиона динара, а реализоване у износу од 11,6 милиона динара што је 52% планираног износа.

Остали пословни приходи у периоду I-IX 2024. године планирани су у износу од 231,7 милиона динара, а реализовано је 3.411,6 милиона динара, што је преко 14 пута више од планираног износа.

Највећи део ових прихода односи се на:

- износ од 3.261,2 милиона динара који се односи на бескаматну краткорочну позајмицу од Владе Републике Србије, на коју је Влада Републике Србије својим Закључком 05 бр 312-2933/2024 од 5. априла 2024. године извршила отпуст дуга. Током 2023. године Влада Републике Србије је интервенисала како би се ублажио негативан ефекат раста цене електричне енергије, а без измене тарифе за приступ систему за пренос електричне енергије. Сходно наведеном, ЕМС АД је током 2023. године недостајућа финансијска средства за надокнаду трошкова губитака у преносном систему прибављао закључујући Уговоре о краткорочним бескаматним позајмицама са Републиком Србијом.
- донације које представљају амортизовани део основних средстава, истребованог материјала и резервних делова, као и по основу учешћа у пројекту TRINITY у укупном износу од 91 милиона динара,
- приходе по основу закупнина у износу од 33,2 милиона динара (највећи део се односи на Центар за координацију сигурности, Електроисток Пројектни биро, Електроисток Изградњу, Електроенергетски координациони центар и SEEPEX AD Београд)
- остале пословне приходе у износу од 16 милиона динара. Највећи део ових прихода односи се на приходе од ЈП ЕПС, ЕКЦ, SEEPEX, SCC, Електроисток Пројектни биро и ЕПС Дистрибуцију по основу префактурисавања режијских и комуналних трошкова као и приходе од издавања гаранције порекла
- приходе по основу наплате штете од осигуравајућих друштава у износу од 5,9 милиона динара
- приходе од усклађивања имовине осим финансијске у износу од 4,6 милиона динара,

Финансијски приходи

Финансијски приходи у периоду I-IX 2024. године остварени су у износу од 270 милиона динара.

Остали приходи

У периоду I-IX 2024. године остали приходи планирани су у износу од 40,5 милиона динара, а остварени су у износу од 300,9 милиона динара.

2.3.2. Укупан расход

Укупан расход у периоду I-IX 2024. године остварен је у износу од од 26.388 милиона динара.

Трошкови електричне енергије у периоду I-IX 2024. године износе 240 милиона динара и мањи су од планираних за 6%, а односе се на трошкове електричне енергије за сопствену потрошњу трансформаторских станица напонског нивоа 220 kv и 400 kv и трошкове електричне енергије за пословне објекте. Цена електричне енергије за сопствену потрошњу електроенергетских објеката и потрошњу у пословним објектима у периоду од 01.01.2024. до 30.04.2024.године износила је 0,11967 евра/kWh, по анексу уговора од 01.05.2024. до 01.01.2025.године износи 0,08044 евра/kWh.

Трошкови набављене електричне енергије за покриће губитака у преносу у периоду I-IX 2024. године износе 5.143 милиона динара.

Дана 25.12.2023. године донет Закључак Владе 05 бр. 338-12550/2023 којим се препоручује Снабдевачу да, по одобреној продајној цени електричне енергије за надокнаду губитака у преносном односно дистрибутивном систему у износу од 70 евра/MWh, закључи анекс Основног уговора који ће се примењивати од 1. јануара 2024. године до 30.04.2024. године, а потом дана 25.5.2024. године донет је Закључак о измени Закључка у вези са продајном ценом електричне енергије за надокнаду губитака у преносном односно дистрибутивном систему (05 Број: 338-3571/2024) којим се период снабдевања са истом ценом од 70 €/MWh продужава до 31.7.2024. године. Дана 08.08.2024. године донет Закључак Владе 05 бр. 338-7364/2024 којим се препоручује цена електричне енергије за надокнаду губитака у преносном односно дистрибутивном систему у износу од 70 евра/MWh од 1. августа 2024. године до 31. децембра 2024. године

Просечна реализована цена за период I-IX 2024. године за куповину губитака у преносу износи 70€/MWh, колико је и планирана, док је реализована количина губитака за I-IX 2024. године за 27 MWh мања од планиране.

Трошкови балансне енергије, материјала и горива у периоду I-IX 2024. године остварени су у износу од 7.427 милиона динара.

Расходи по основу балансног механизма и балансне одговорности проистичу из Правила о раду тржишта електричне енергије. Ниво цена на тржишту електричне енергије диктира понашање учесника на тржишту, тако да су балансно одговорне стране принуђене да се што боље балансирају и организују своје планове рада како би имале мање финансијске издатке у процесу одступања балансно одговорних страна. Самим тим су и остварени дебаланси били знатно мањи, а последично и приходи и расходи за ангажовање балансне енергије и за одступање балансно одговорних страна су били мањи од процењених. Правилима о раду тржишта детаљно се прописују успостављање и функционисање балансне одговорности на тржишту електричне енергије, функционисање балансног механизма, као и начин поравнања одступања баланских група на тржишту електричне енергије. На ове расходе ЕМС АД нема утицаја обзиром да зависе

искључиво од понашања учесника на тржишту и понуда за балансирање које подносе учесници у балансном механизму.

Расходи по основу хаваријске (комерцијална и натурална) и терцијарне енергије планирани су у износу од 15,3 милиона динара, а реализовани су у износу од 39,8 милиона динара, што је за 160% веће од планираних.

Трошкови помоћног, канцеларијског и режијског материјала у периоду I-IX 2024. године остварени су у износу од 27,5 милиона динара и мањи су 3% у односу на планиране.

Ови трошкови се односе на трошкове помоћног, режијског и материјала за одржавање хигијене у износу од 16,7 милиона динара и трошкова канцеларијског материјала у износу од 10,8 милиона динара.

Трошкови инвентара у периоду I-IX 2024. године реализовани у износу од 67 милиона динара и мањи су од плана за 47 милиона динара. Трошкови инвентара односе се на набавку специјализованог електроничарског, хидрауличног, телекомуникационог алата као и другог алата неопходног за обављање основне делатности предузећа.

У периоду I-IX 2024. године трошкови ЛЗО (личне заштитна опрема) у употреби планирани су у износу од 85 милиона динара, а реализовани у износу од 27,6 милиона динара. Лична заштитна опрема је смештена на залихама и када се буде истребовала реализација ће бити евидентирана на конту трошка.

Гориво и мазиво за транспортна средства за период I- IX 2024. године планирани су у износу од 88 милиона динара, а реализација је на нивоу плана.

Трошкови ауто гума у употреби планирани су у износу од 6,1 милиона динара, а реализовани у износу од 5,2 милиона динара.

Остала енергија за период I-IX 2024. године остварена је у износу од 8,4 милиона динара.

Трошкови одржавања за извештајни период планирани су у износу од 1.726 милиона динара, а остварени су у износу од 1.663 милиона динара.

Трошкови амортизације остварени су у износу од 2.734 милиона динара.

Трошкови резервисања остварени су у износу од 165 хиљада динара.

Укупни трошкови запослених за период I-IX 2024. године остварени су у износу од 2.888 милиона.

Укупни трошкови осигурања за период I-IX 2024. године износе 177 милиона динара.

Трошкови за обавезе према држави су у складу са законским прописима и реализовани су у периоду I-IX 2024. године у износу од 425,7 милиона динара.

Порез на имовину за период I-IX 2024. године планиран је у износу од 129 милиона динара, а реализован у износу од 131,3 милиона динара.

Трошкови накнада за коришћење вода остварени су у износу од 491 хиљада динара и за 182 хиљада динара су већи од планираних за посматрани период. Ови трошкови се односе на накнаду за одводњавање према решењима ЈП Србијаводе.

Таксе за период I-IX 2024. године планиране су у износу од 31,7 милиона динара, а реализоване у износу од 25,6 милиона динара.

Остале обавезе према држави за период I-IX 2024. године планиране су у износу од 60 милиона динара, а реализоване су у износу од 53,2 милиона динара. Највећи део реализације се односи на: остале трошкове за порезе у износу од 31,5 милиона динара, накнаду за подстицајну производњу у износу од 11,3 милиона динара и накнаде за коришћење ауто пута у износу од 7,9 милиона динара.

Накнада за рад Агенције за енергетику РС у складу је са Методологијом за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије и реализована је у износу од 120 милиона динара. Висина накнаде је утврђена према ценама из тарифе за приступ на коју је добијена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије од 24.09.2021. године.

Порез на еко фонд за период I-IX 2024. године планиран је у износу од 2 милиона динара, и реализован у износу од око 2 милиона динара.

Накнада за коришћење националних паркова за период I-IX 2024. године планирана је у износу од 84 милиона динара, а реализована је у износу од 93 милиона динара.

Трошкови системских-помоћних услуга у периоду I-IX 2024. године остварени су у износу од 3.195 милиона динара што је за 7% веће од планираног износа за исти период. Ове године имамо већи проценат обезбеђења секундарне резерве, тако да је то разлог зашто је реализација већа од плана. Обрачунавају се месечно у складу са реализованим количинама и ценама помоћних-системских услуга коју је утврдила Агенција за регулаторни период („Одлуком о ценама помоћних услуга и ценама закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације за 2024. годину“ АЕРС број 941/2023-Д-02/2, од 21. децембра 2023. године.“) и то:

- секундарна регулација 1.260 дин /MWh,
- терцијарна регулација 443,00 дин /MWh,
- за сваки Mvar обезбеђеног капацитета за производњу реактивне снаге из производних модула у термоелектранама и термоелектранама топланама, за системску услугу регулације напона, ЕМС АД ће на месечном нивоу платити 17.161,00 динара/Mvar, односно 18.690,00 динара/Mvar капацитета за апсорбовање реактивне снаге, без ПДВ.

- за сваки Mvar обезбеђеног капацитета за производњу реактивне снаге из производних модула у хидроелектранама, за системску услугу регулације напона ЕМС АД ће на месечном нивоу платити 36.994,00 динара/Mvar, односно 34.895,00 динара/Mvar капацитета за апсорбовање реактивне снаге.
- безнапонско покретање генератора 908.004,00 хиљада динара месечно.

Остали пословни расходи за период I-IX 2024. године износе 1.992 милиона динара.

Финансијски расходи

Финансијски расходи за период I-IX 2024. године остварени су у износу од 224,6 милиона динара.

Остали расходи

У периоду I-IX 2024. године остали расходи су планирани у износу од 66,3 милиона динара, док је реализација за исти период 113 милиона динара.

2.3.3 Резултат пословања

За период I-IX 2024. године остварен је укупан добитак у износу од 4.860 милиона динара и то:

- позитиван резултат из пословних односа од 4.626 милиона динара
- позитиван резултат из односа финансирања од 46 милиона динара
- позитиван резултат из осталих односа од 188 милиона динара

Р. бр.	Опис	План 2024	План I-IX 2024	Остварење I-IX 2024	Индекс	Индекс
	1	2	3	4	4/2*100	4/3*100
I	Пословни приход	39.917.596	28.847.657	30.676.865	77	106
II	Пословни расход	37.443.988	27.627.757	26.050.374	70	94
I-II	РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВНИХ ОДНОСА	2.473.608	1.219.900	4.626.491	187	379
III	Финансијски приходи	61.590	15.186	270.167	439	1.779
IV	Финансијски расходи	311.414	200.319	224.582	72	112
III-IV	РЕЗУЛТАТ ИЗ ФИНАНСИЈСКИХ ОДНОСА	-249.824	-185.133	45.585	-18	-25
V	Остали приходи	91.000	40.500	300.911	331	743
VI	Остали расходи	181.790	66.342	112.965	62	170
V-VI	РЕЗУЛТАТ ИЗ ОСТАЛИХ ОДНОСА	-90.790	-25.842	187.946	-207	-727
VII	Укупан приход	40.070.186	28.903.343	31.247.943	78	108
VIII	Укупан расход	37.937.192	27.894.418	26.387.922	70	95
VIII-VII	УКУПАН РЕЗУЛТАТ –Добитак пре опорезивања	2.132.994	1.008.924	4.860.022	228	482
IX	Порези из добитка	319.949	151.339	777.603	243	514
X	Одложени порески приходи/расходи периода	0	0	30.567		
XV	Нето добитак/губитак (XII-XIII+XIV)	1.813.045	857.586	4.112.986	227	480

Нето добитак за период I-IX 2024. године је 4.113 милиона динара.

3. Инвестиције

За период I-IX 2024. године инвестиције су реализоване у износу од 5.596 милиона динара, односно 67% планираног износа за исти период.

Најзначајније реализоване инвестиције у области енергетике за период I-IX 2024. године односе се на следеће пројекте:

Назив пројекта	у 000 динара
ДВ 2x110 kV Краљево 3 - Нови Пазар 1	515.154
ЕМС - енергетски трансформатори 220/X kV	506.955
ДВ 104/2 Бг 5 – Бг 32, ув. у ТС Сурчин	281.205
Систем контроле радова у даљински управљаним објектима	265.685
МВ 2x110kV Ниш 2 - Ниш 6	245.338
ДВ 110 kV Ивањица - Гуча	210.295
Посл.зграда ЕМС-а, Војводе Степе 412, санација	145.760
ДВ 110kV Ада- Кикинда	137.859
РП 400 kV Ђердап I, реконструкција	133.548
ТС 400/110 kV Бор 2 - реконструкција	133.251
Обј.ЈП ЕМС-рек. адаптација ДВ 220kV	116.923
ТС 400/220/110kV Панчево 2, реконстр.	108.207
ТС 400/110kV Крагујевац 2-реконструкција	106.937
ТС 400/220 kV Обреновац, уградња Т4 220/110 kV	105.340

Најзначајније реализоване инвестиције у информационо телекомуникационе технологије у периоду I-IX 2024. године односе се на:

Назив пројекта	у 000 дин.
Надоградња телекомуникационог транспортног система	326.421
Унапређење ТК напајања	75.440
Испорука система заштите локалног управљања трафостаницама	57.421
Унапређење безбедности ИКТ система	52.585
Мобилна апликација за управљање тимовима на терену	25.389
Надоградња интегрисаног система техничке заштите	23.952

4. Финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за обављање делатности и средства за посебне намене

Трошкови одржавања

Средства за одржавање преносне мреже, уређаја и грађевинских објеката, ИКТ опреме и возног парка у периоду I-IX 2024. године планирана су у износу од 1.727 милиона динара, а остварена у износу од 1.663 милиона динара што је за 4% мање од планираних трошкова за овај период.

5. Елементи за сагледавање политике цена услуга за приступ систему за пренос електричне енергије

Према Закону о енергетици, сагласност на цене за приступ систему за пренос електричне енергије даје Агенција за енергетику Републике Србије.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је према тарифи на коју је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност на седници одржаној 24.09.2021. године (Одлука о давању сагласности на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 501/2021-Д-02/1).

Преглед цена по тарифним ставовима, дат је у табели:

Тарифе	Једин. мере	Цена у дин. по јед. мере одобрени МОП (24.09.2021)
Одобрена снага	kW	59,3603
Прекомерна снага	kW	237,4412
Активна енергија - Виша тарифа	kWh	0,4742
Активна енергија - Нижа тарифа	kWh	0,2371
Реактивна енергија (за $\cos\varphi \geq 0,95$)	kvarh	0,2863
Прекомерна реактивна енергија (за $\cos\varphi < 0,95$)	kvarh	0,5727

У следећој табели дате су просечна годишња укупна (брutto) цена за приступ систему за пренос електричне енергије и цена без трошкова набављене електричне енергије за покриће губитака у преносу, трошкова системских услуга и регулаторне накнаде:

Опис	Одобрени ниво цене од 24.09.2021
Просечна укупна цена за пренос електричне енергије (динара/kWh)	0,623
Цена преноса без трошкова губитака, системских услуга и регулаторне накнаде (динара/kWh)	0,342

Укупна цена преноса електричне енергије се састоји из следећих компоненти:

		<i>Одобрени ниво цене од 24.09.2021</i>
Нето пренос	дин/кWh	0,342
Системске услуге	дин/кWh	0,085
Губици	дин/кWh	0,193
Регулаторни трошкови	дин/кWh	0,004
Укупно	дин/кWh	0,623

6. Констатације

У периоду I-IX 2024. године ЕМС АД је остварило позитиван бруто резултат пословања од 4.860 милиона динара и већи је за 3.851 милиона динара од планираног у извештајном периоду. Нето добитак за период I- IX 2024. године износи 4.113 милиона динара.

Доминантан утицај на бољи бруто резултат пословања од планираног има приход од донација у складу са Закључком Владе Републике Србије 05 бр 312-2933/2024 од 5. априла 2024. године којим је извршила отпуст дуга у износу од 3.261,2 милиона динара по основу краткорочне позајмице. Током 2023. године Влада Републике Србије је интервенисала како би се ублажио негативан ефекат раста цене електричне енергије, а без измене тарифе за приступ систему за пренос електричне енергије. Сходно наведеном, ЕМС АД је током 2023. године недостајућа финансијска средства за надокнаду трошкова губитака у преносном систему прибављао закључујући Уговоре о краткорочним бескаматним позајмицама са Републиком Србијом у укупном износу од 3.261,2 милиона динара.

Дана 25.12.2023. године донет Закључак Владе 05 бр. 338-12550/2023 којим се препоручује Снабдевачу да, по одобреној продајној цени електричне енергије за надокнаду губитака у преносном односно дистрибутивном систему у износу од 70 евра/МWh, закључи анекс Основног уговора који ће се примењивати од 1. јануара 2024. године до 30.04.2024. године, а потом дана 25.5.2024. године донет је Закључак о измени Закључка у вези са продајном ценом електричне енергије за надокнаду губитака у преносном односно дистрибутивном систему (05 Број: 338-3571/2024) којим се период снабдевања са истом ценом од 70 €/МWh продужава до 31.7.2024. године. Дана 08.08.2024. године донет Закључак Владе 05 бр. 338-7364/2024 којим се препоручује Снабдевачу да, по одобреној продајној цени електричне енергије за надокнаду губитака у преносном односно дистрибутивном систему у износу од 70 евра/МWh, закључи анекс Основног уговора који ће се примењивати од 1. августа 2024. године до 31.12.2024. године,

Инвестициона улагања (преносна мрежа, ИКТ, грађевински објекти) у периоду I-IX 2024. године су реализоване у износу од 5.596 милиона динара, односно 67% планираног износа за извештајни период.

У извештајном периоду Друштво је уредно измиривало обавезе према држави и запосленима. Неизмирених потраживања по основу приступа систему за пренос електричне енергије на дан 30.09.2024. године нема.